

De korrel op zijn plaats

Kunstmeststrooiers op een rij

Voor een vlotte hergroei na weiden of maaien heeft het gras een steuntje in de rug nodig. De kunstmeststrooier helpt daarbij een handje. Een overzicht van strooiers met een inhoud van 600 tot 1.500 liter.

Tekst: Jannes Hoenderken – Foto's: leveranciers

Om de grasgroei een handje te helpen, biedt kunstmest naast drijfmest een goede aanvulling.

Zuinig omspringen met die meststoffen is echter het devies. Kleine giften maken een gelijkmatige verdeling vaak extra moeilijk. Strooierfabrikanten doen er dan ook alles aan om het verdeelpatroon te optimaliseren. Hoewel fabrikanten al kunstmeststrooiers maken die tot 40 meter kunnen strooien, kiezen melkveehouders veelal voor een strooier met een werkbreedte van 18 meter en een bakinhoud tot 1.500 liter. Amazone, Bogballe, Bredal, Rauch, Sulky, Tulip en Vicon leveren die. Zeker in veenweidegebieden is een grote strooibreedte vanwege de smalle percelen niet nodig. Die smalle percelen zorgen er wel voor dat je veel kanten moet strooien. Om te voorkomen dat de meststoffen in de sloot belanden, levert elke strooierfabrikant een kantstrooiest. Er zijn verschillende versies. Amazone en Vicon leveren bijvoorbeeld een kantstrooiplaat die de kunstmest tegenhoudt als je van de kant af strooit. Beide merken kunnen ook een, al dan niet hydraulisch vanuit de cabine bediende, geleideschoep leveren die de kunstmeststroom afbuigt tijdens het naar de kant toe strooien. Die schoep levert nauwkeuriger werk af. Ook Kuhn levert deze geleideschoepen. Bogballe verandert de draairichting van de strooischijven. Normaal draaien ze – als een van de weinigen – van buiten naar binnen, dan draaien ze van binnen naar buiten. De achterkant van de schoepen is zo gevormd dat een ander strooibeeld ontstaat. Sulky kan het Tribord systeem monteren. Daarbij brengt een aparte strooiplaat de mest voor een speciale schoep op de schijf. Die schoep

zorgt voor een afgebakend strooibeeld. Vicon levert naast schijvenstrooiers als enige in de lijst nog een pendelstrooier. Deze strooiers hebben een kleine werkbreedte waardoor ook de hoeken goed zijn te strooien. Het strooibeeld is ook goed begrensd.

Andere fabrikanten leveren alleen schijvenstrooiers. Het verdeelmechanisme onderaan de voorraadbak van zo'n centrifugaalstrooier is een complex systeem. Niet alleen met een andere stand van de schoepen kan de strooibreedte van de meeste strooiers worden beïnvloed, ook de doorsnee van de uitstroomopening is instelbaar. Dat maakt immers variatie in giften mogelijk. Met een hendel die schuift over een schaalverdeling verander je dat. Dat moet je soms handmatig doen, maar er zijn ook fabrikanten die computergestuurde regelingen leveren. Alle strooiers kunnen zonder grote aanpassingen tot 18 meter breed strooien. Wil je breder dan zul je bij de kleine strooiers van Tulip vooral meer aftakstoeren moeten maken, bij andere strooiers moet je de schoepen verwisselen (Vicon) of verstellen (Amazone en Rauch). Sulky past de plaats van de kunstmest op de schijf aan.

Korrelverdeling

Het afstellen van een strooier vraagt nauwkeurigheid. Als eerste is het verstandig om de korrelverdeling van de kunstmest te kennen. Dat kan met een zeefbox maar Bogballe levert in plaats daarvan een setje, waarmee je de flowfactor en uiteindelijk de stand van de strooier bepaalt. Vervolgens bepaal je de gewenste strooierinstellingen aan de hand van de al dan niet via internet en de mobiele telefoon verkrijgbare strooi-

Te zwaar

Om veilig op de openbare weg te kunnen rijden en kunstmest goed te strooien moet je de strooier op de trekker afstemmen. Weegt een strooier inclusief kunstmest 2.100 kg dan is de belasting van de vooras van een 4.960 wegende Deutz-Fahr 5100 (de trekker die we elders in dit blad aan de tand voelen) erg klein. Om veilig over de openbare weg te rijden, moet er 20 procent van het lege trekker-gewicht op de vooras rusten. Er moet dus extra gewicht op de vooras komen, in dit geval 330 kg. Het volledige gewicht rust dus op de achteras. In dit geval zelfs zoveel dat de banden hard opgepompt, tot 1,7 bar, moeten worden. Op weinig draagkrachtige grond zorgt dat al snel voor te veel insporing. De oplossing ligt voor de hand. Of je beperkt het gewicht in de strooier tot ongeveer 1.000 kg of je monteert een extra wielstel onder de strooier.

tabellen en het instructieboekje. Daarin is ook de juiste strooihoogte te vinden. Daarnaast moet je een afdraairoef doen, zodat duidelijk wordt hoeveel kunstmest de machine precies zal strooien. Is de strooier voorzien van een weeginrichting en doseercomputer, dan is de afdraairoef veelal standaard. Je kunt het strooiroefproces ook met gps aansturen, zeker in combinatie met isobus en het gebruik van van tevoren gemaakte strooitaakkaarten geeft dat natuurlijk de grootste precisie. Kverneland, Amazone en Sulky leveren een zogenoemde sectiestrooier, waarbij de strooibreedte tijdens het rijden automatisch wordt aangepast aan de hand van de perceelskaarten. Te veel overlap is er dan niet meer bij. Wie af en toe kunstmest strooit, zal de strooier ondanks de 5 procent besparing op kunstmest echter niet snel terugverdienen.

< Het Franse Sulky kan Tribord leveren op zijn strooiers. Een speciale kantstrooischoep zorgt dan voor de afbakening van het strooibeeld.

Een kantstrooiinrichting, zoals deze van Amazone, die de stroom van de kunstmestkorrels afbuigt, is bij veel fabrikanten te vinden.

Technische gegevens kunstmeststrooiers tot 2.000 liter

Merk en type	Lengte (mm)	Breedte (mm)	Hoogte (mm) 1)	Bakinhoud standaard (l.)	Bakinhoud met opzetstukken (l.)	Max. last (kg)	Weegcellen	Werkbreedte (m.)	Max strooi-capaciteit (l / min)	Bediening 2)	Gewicht (kg) 3)	Opmerkingen
Amazonie												
ZA-X Perfect 602	1.420	1.500	910	600	1 / 850	1.800		10-18			212	
ZA-X Perfect 902	1.350	2.020	970	900	1 / 1.700	1.800		10-18			248	
ZA-X Perfect 1402	1.350	2.020	1.160	1.400	1 / 1.750	1.800		10-18			278	
ZA-M 1001 Special	1.420	2.440	1.070	1.000	1 / 1.500	1.800	–	10-36	180	C	309	4
ZA-M Special Profis	1.480	2.440	1.070	1.060	1 / 1.500	2.100	1	10-36	180	C	434	4
ZA-M 1201	1.420	2.440	1.070	1.200	2 / 2.700	3.100	–	10-36	180	C	319	4
ZA-M 1501	1.420	2.440	1.140	1.500	2 / 3.000	3.100	–	10-36	180	C	332	4
ZA-M 1501 Profis	1.480	2.440	1.130	1.500	2 / 2.500	3.100	1	10-36	180	C	453	5
ZA-M 1501 Profis Hydro	1.480	2.440	1.130	1.500	2 / 2.500	3.100		10-36	180	C	493	5
Bogballe												
L.1 Plus	1.200	2.100	860	700	4 / 1.600	1.600		10-18	400	C	210	6
L.2 Plus	1.200	2.100	830	700	4 / 2.050	2.000		12-24	400	C	268	6
L.2 W Plus Isobus	1.200	2.100	830	700	4 / 2.050	2.000	ja	12-24	400	Iso	337	6
L.2 W Plus Cal. Zurf	1.200	2.100	830	700	4 / 2.050	2.000	ja	12-24	400	C	330	6
M 2 Base	1.250	2.400	1.020	700	4 / 2.675			12-42			406	6
M 2 W Base	1.250	2.400	1.020	1.250	4 / 2.675			12-42			490	6
Bredal												
F2	1.520	2.400	1.380	1.500	3.000		1	12-36		Ha	700	7, 8
Rauch												
MDS 11.1	1.150	1.400	920	600	1.000	1.400		10-18		Ha0	200	9
MDS 12.1	1.150	1.400	1.040	800	1.200	1.400		10-18		Ha/C	210	9
MDS 17.1	1.200	1.900	910	700	1.500	1.800		10-18		Ha/C	210	9
MDS 19.1	1.200	1.900	900	900	1.900	1.800		10-18		Ha/C	230	9
Axera H-EMC	1.150	2.500	950	1.100	3.200	3.500		12-42		C	400	10
Axis 20.1	1.300	2.400	950	1.000	2.100	2.100		12-36		Ha/C	295	11
Axis 20.1 W	1.300	2.400	950	1.000	2.100	2.100		12-36		C	320	11
Axis 30.1	1.300	2.400	1.010	1.200	3.000	3.000		12-42		Ha/C	320	11
Axis 30.1 W	1.300	2.400	1.010	1.200	3.000	3.000		12-42		C	375	11
Axis 30.1 W Isobus	1.300	2.400	1.010	1.200	3.000	3.000		18-42		Iso	375	11
Axis H 30.1 EMC Isobus	1.300	2.400	1.010	1.200	3.000	3.000		18-42		Iso	340	10
Axis H 30.1 EMC + W Isobus	1.300	2.400	1.010	1.200	3.000	3.000		18-42		Iso	400	10
Sulky												
DPX 18- 800	1.070	1.820	920	800		1.500		9-18	350	Hy	250	12
DPX 18- 1200	1.070	1.820	1.100	1.200		1.500		9-18	350	Hy	270	12
DPX 18- 1500	1.070	1.820	1.190	1.500		1.500		9-18	350	Hy	280	12
DPX 24- 900	1.230	2.210	870	900		2.100		9-24	350	Hy	260	13
DPX 24- 1500	1.230	2.300	1.050	1.500		2.100		9-24	350	Hy	320	13
DPX 24- 900 DPB	1.230	2.210	870	900		2.100		9-24	350	Hy	260	13
DPX 24- 1500 DPB	1.230	2.300	1.050	1.500		2.100		9-24	350	Hy	290	13
DPX 28- 1500	1.230	2.400	1.040	1.500		2.800		12-28	360	Hy	380	14
DPX 28- 1500 Vision WPR	1.230	2.400	1.040	1.500		2.800		12-28	350	Hy	380	14
Tulip												
Centerliner SE 1500	1.370	1.900	930	760		840		10-18	250	Ha	270	15, 16
Centerliner SE 2000	1.370	1.900	1.050		1.025	1.130		10-18	250	Ha	290	15, 17
Centerliner SE 2500	1.370	1.900	1.170		1.300	1.430		10-18	250	Ha	310	15, 17
Centerliner SE 1500 C	1.370	1.900	930	760		840		10-18	250	C	270	15, 17, 18
Centerliner SE 2000 C	1.370	1.900	1.050		1.025	1.130	1	10-18	250	C	290	15, 17, 18
Centerliner SE 2500 C	1.370	1.900	1.170		1.300	1.430	1	10-18	250	C	310	15, 17, 18
Centerliner SX 2000	1.640	2.540	1.090		1.200	1.320		6-36	250	Ha	425	15, 17
Centerliner SX 3000	1.640	2.540	1.250		1.900	2.110		6-36	250	Ha	455	15, 17
Centerliner SX 2000 C	1.640	2.540	1.090		1.200	1.320		6-36	250	C	425	15, 17
Vicon												
PS 604	1.540	1.740	960	600		1.650		1-14	200	Ha/Hy	130	19, 20
PS 754	1.540	1.750	960	750		1.650		1-14	200	Hy	151	19, 20
PS 804	1.540	1.750	1.060	800		1.650		1-14	200	Hy	155	19, 20
PS 954	1.540	1.750	1.060	950	1 / 950	1.650		1-14	200	Hy	158	19, 20
PS 1004	1.540	1.740	1.060	950		1.650		1-14	200	Hy	165	19, 20
PS 1154	1.540	1.740	1.160	1.150	1 / 1.150	1.650		1-14	200	Hy	171	19, 20
PS 1354	1.540	1.740	1.250	1.350	1 / 1.350	1.650		1-14	200	Hy	178	21
RO-C 700	1.150	1.544	956	700		1.400		9-21	230	Hy	250	21
RO-C 900	1.150	1.544	1.078	900	1 / 900	1.400		9-21	230	Hy	270	21
RO-C 1400	1.370	1.764	1.266	1.400	1 / 1.400	1.400		9-21	230	Hy	290	21
RO-M 1100	1.370	2.200	997	1.100		2.000		12-28	320	EH	325	22
RO-M EW 1100	1.150	2.200	997	1.100		2.000	1	10-24	10-320	Iso	380	22, 24
RO-XL 1500	1.390	2.750	1.102	1.500		3.450		10-54	10-320	EH	495	23
RO-EDW 1500	1.390	2.750	1.102	1.500		3.450	4	10-54	10-320	Iso	665	23, 24

Legenda

1 Meestal ook vulhoogte	10 GSE of grenstrooiplaat en aanpassing toerental en verstelling afgiftepunt.	18 Inclusief strooi-computer
2 Bediening: Ha = handmatig, Hy = hydraulisch, EH = elektrohydraulisch, C = computer Iso = isobus,	11 GSE 25 + grenstrooiplaat + t 25 Telemat.	19 Met kantstrooiplaat of schuinstelcomputer of kantstrooi-pijp
3 Gewicht standaard, zonder optionele opzetstukken	12 Voor kantstrooien standaard Ecobord, optie: Tribord 2D	20 Optie strooi-computer
4 Kantstrooinrichting met Limiter en verlaging dosering	13 Voor kantstrooien standaard Ecobord, optie: Tribord 2D en Vision DPB	21 Met kantstrooiplaat of schuinstelcilinder
5 Kantstrooien met hydraulisch verstelling strooschijf	14 Voor kamtstrooien standaard Tribord, optie Vision DPB	22 Met kantstrooiplaat, trimflowof schuinstelcilinder
6 Bij kantstrooien draairichting strooischijf wijzigen	15 Scheefstellen op halve breedte	23 Kantstrooiplaat of Trimflow
7 Optie: handmatige bediening vanuit cabine	16 Centraside kantstrooi-set	24 Standaard met isobus-software
8 Optie: weeginrichting, afdekkleed en rvs delen	17 Optie extra set schoepen	
9 GSE of kantstrooien met grenstrooiplaat		